

1. Harp Akademisinden mezun olan Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam'a atandı. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu. Manastır'a atandıktan sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne katıldı. 1913 yılında Sofya askeri ataşesi olarak atandı. Burada Osmanlının Batı karşısında geri kalmasının sebeplerini araştırdı.

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İçinde yer aldığı cemiyetlerin kurucusudur.
- B) Ülke sorunlarına karşı duyarlıdır.
- C) Teşkilatçı ve lider bir yapıya sahiptir.
- D) Farklı şehirlerde görev yapmıştır.

2. Meşrutiyete karşı çıkarılan 31 Mart İsyanı'nın Hareket Ordusu tarafından bastırılmasından sonra, padişah II. Abdülhamit tahtan indirildi ve yerine V. Mehmet Reşat geçti. Böylece yönetimde İttihat ve Terakki'nin ağırlığı giderek artmaya başladı. Orduyu da kendi yanlarında çekmeye çalışan itttihatçılar ülkenin kaderine hâkim duruma gelmişlerdi. Mustafa Kemal ise ordunun siyasetten ayrı tutulması fikrini savunduğu için cemiyet ile arası açıldı. İttihat ve Terakkiden ayrılarak askerliğe yoğunlaştı.

Buna göre 31 Mart İsyanı ile ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal İttihat ve Terakki yönetimi ile görüş ayrılığı yaşamıştır.
- B) İsyanın bastırılmasında yabancı devletlerin etkisi olmuştur.
- C) İttihat ve Terakki'nin yönetimde etkinliği artmıştır.
- D) Osmanlı Devletinde padişah değişikliği yaşanmıştır

3. Siyasi birliğini geç kurduğu için sömürge bulma yarışında geri kalan İtalya, sömürge elde etmek için Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırmıştır.

İtalya'nın kendisine hedef olarak Trablusgarp'ı seçmesinin sebebi olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Osmanlı Devletinin eski gücünü yitirmesi
- B) Trablusgarp'ın İtalya'ya daha yakın olması
- C) İtalya'nın Süveyş Kanalının ele geçirmek istemesi
- D) Osmanlının Trablusgarp'ı savunmasının zor olması

4. İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra, Meşrutiyet yönetimine karşı çıkanların ve İstanbul'daki ordu mensuplarının da içinde yer aldığı 31 Mart Olayı(13 Nisan 1909) olarak bilinen bu isyanı bastırmak için Selânik'te "Hareket Ordusu" hazırlandı. Komutanlığını Mahmut Şevket Paşa'nın yaptığı bu ordunun kurmay başkanlığını ise Mustafa Kemal üstlendi. Mustafa Kemal, Selânik'te bu ordunun kuruluşunda yer almış ve aynı zamanda bu orduya Hareket Ordusu adını da vermişti. Bu ordunun İstanbul'da uygulayacağı planları ve bildiriye de hazırladı. Hareket Ordusu İstanbul'a ulaştıktan sonra kısa sürede duruma hâkim oldu, isyanı bastırdı.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) 31 Mart Olayı, Osmanlı Devleti'nde yönetime karşı yapılan ilk isyandır.
- B) Mustafa Kemal isyanın bastırılmasında önemli bir rol almıştır.
- C) Mustafa Kemal ülke sorunlarına kayıtsız kalmamıştır.
- D) Hareket Ordusu'nun merkezi Selânik'tir.

5. II. Meşrutiyetin ilanı üzerine, meşrutiyet karşıtları tarafından İstanbul'da bir ayaklanma başlatıldı. 31 Mart Vakası diye tarihe geçen bu olay üzerine, İttihat ve Terakki üyesi subaylar Selanik'te "Hareket Ordusu" adında bir ordu hazırladı. Kurmay Başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı bu ordu İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı.

Verilen bilgilere bakılarak aşağıdaki ifadelerin hangisi söylenebilir?

- A) Meşrutiyet yönetimi toplumun her kesimi tarafından kabul görmüştür.
- B) İttihat ve Terakki Cemiyeti ülkenin yönetim şeklini değiştirmiştir.
- C) Hareket Ordusu Osmanlı yönetimi tarafından kurulmuştur.
- D) Mustafa Kemal halkın yönetime katılmasını istemektedir.

6. Mustafa Kemal'in bazı askeri görevleri:

- İtalyanların Trablusgarp'ı işgali üzerine bu bölgeye gönüllü olarak gitmiştir.
- 31 Mart ayaklanmasını bastırmak için kurulan Hareket Ordusu'na katılmıştır.
- Sofya'da askeri ateşe olarak görev yaparken Avrupa şehir yaşamını yakından görmüştür.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Yenilik ve demokrasi taraftarı olduğunu göstermiştir.
- B) Ülke topraklarının savunulması için gönüllü olarak çalışmıştır.
- C) Batıyı ve halkın sürdürdüğü hayatı daha iyi tanıma fırsatı bulmuştur.
- D) Görevlerindeki tecrübeleriyle ülkenin kurtuluşunun zor olduğunu görmüştür.

7. 11. İtalya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Uşi Antlaşması'nın;

- Trablusgarp ile Bingazi İtalya'ya verilecek,
- Oniki Ada geçici olarak İtalya'ya verilecek,
- Trablusgarp halkı dini bakımdan halifeye bağlı kalacak

maddelerine göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Egemenlik alanı genişlemiştir.
- B) Adalarını koruyacak güçte değildir.
- C) Trablusgarp halkı ile kültürel bağları sürdürmeyi amaçlamaktadır.
- D) Toprak kaybetmiştir

8. Mustafa Kemal 1907 yılından itibaren Manastırda bulunan 3. Ordunun Selanik şubesinde görev yapmıştır. Mustafa Kemal Selanik'te iken üyeleri askerlerden oluşan İttihat ve Terakki Cemiyetine üye olmuş fakat askeri görevlilerin siyasi faaliyetlere katılmasından rahatsızlık duyduğu için cemiyetten istifa etmiştir

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ordu ile siyasetin birbirinden ayrılmasını istediği
- B) Ülkenin yönetim şeklini değiştirmek istediği
- C) Ülkeyi askerlerin yönetmesini istediği
- D) Askerlik görevinden ayrılmak istediği

9. Trablusgarp Savaşı devam ederken Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarını ele geçirmek isteyen Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ Osmanlı Devleti'ne saldırdılar. I. Balkan Savaşı olarak tarihe geçen bu savaş sonunda imzalanan Londra Antlaşması ile Midye-Enez hattının batısındaki Balkan toprakları Edirne dahil kaybedildi.

Aşağıdakilerden hangisi I. Balkan Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin başarısız olma nedenlerinden biri değildir?

- A) Orduya siyaset karışması
- B) Meşrutiyet'e karşı ayaklanma çıkması
- C) Subaylar arasında irtibat ve iş birliği olmaması
- D) Ordunun ulaşım ve ikmal hatlarının yetersiz kalması

10. 1870'te siyasi birliğini tamamlayan İtalya gelişen sanayisine hammadde sağlamak için Osmanlı idaresinin Trablusgarp halkına kötü muamele yaptığını ve uygarlıktan uzak bıraktıklarını bahane ederek 1911'de Trablusgarp'a asker çıkardı. Ancak işgale İngiltere ve Fransa açıkça destek verirken Rusya çekimser kalmış, Almanya açıkça işgale karşı çıkmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Büyük devletlerarasında görüş ayrılıkları vardır.
- B) İtalya Trablusgarp'ı demokratikleştirmiştir.
- C) Savaş uluslararası bir meseleye dönüşmüştür.
- D) Savaşta sömürgecilik etkili olmuştur.

11. Mustafa Kemal 31 Mart Vakası'ndan sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti üyelerinin aynı zamanda ordu mensubu olması üzerine şu sözleri söylemiştir:

"Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zaafa uğratırız."

Mustafa Kemal'in verilen sözünden hareketle ordu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Silahların modernleştirilmesi
- B) Asker sayısının artırılması
- C) Savaş gücünü arttırması
- D) Siyasetten ayrılması

12. Trablusgarp Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin oldukça zayıfladığının anlaşılması, Balkan devletlerini cesaretlendirmişti. Bütün bu gelişmeler üzerine Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Bulgaristan ittifak yaparak 1912 yılı Ekim ayında Osmanlı Devleti'ne karşı saldırıya geçti ve I. Balkan Savaşı başladı.

Verilen bilgiye göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Trablusgarp Savaşı Osmanlı Devleti'nin askeri durumunu göstermiştir.
- B) Savaş Balkan Devletleri ile Osmanlı Devleti arasında olmuştur.
- C) Birden fazla devlet Osmanlı Devleti'ne savaş açmıştır.
- D) I. Balkan Savaşı'nda Almanya, Osmanlı Devleti'nin yanında yer almıştır.

13. Balkan Savaşlarının sona ermesiyle 1913'te Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya askeri ataşe olarak atanan Mustafa Kemal görevinden fırsat buldukça Bulgaristan'ın sosyal ve kültürel hayatını yakından tanımaya çalışmıştır. Operayı ilk kez burada izlemiş, balo ve davetlere katılmıştır. Bunun yanı sıra Bulgaristan'da yaşayan Türklerin sorunlarıyla yakından ilgilenmiştir. Onların kültürel hayatlarının geliştirilmesi için girişimlerde bulunan Mustafa Kemal, Bulgaristan'da yaşayan Türklerin çıkardığı gazeteleri yakından takip etmiştir. Bulgar meclisinde incelemelerde bulunmuş, Türk milletvekilleri aracılığıyla ülke siyasetinde etkin rol oynamaya çalışmıştır. Bu çalışmalar Bulgaristan'daki Türklerin varlığını korumasını ve millî bilinç temellerinin oluşmasını sağlamıştır.

Buna göre Mustafa Kemal, aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgili faaliyette bulunmamıştır?

- A) Politik
- B) Sanatsal
- C) Kültürel
- D) Ekonomik

14. "... Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zaafa uğratırız. Bugün mensuplarının çoğu İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin üyesi olan 3. Ordu esas itibarıyla modern bir ordu sayılamaz. Ordu ile cemiyeti ayıralım. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti halinde milletin bünyesinde kök salsın. Ordu da asli vazifesiyle uğraşsın..."

Bu görüşleriyle Mustafa Kemal aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamıştır?

- A) Ordudaki politik görüş ayrılıklarının zenginlik olduğunun
- B) Cemiyet faaliyetlerinin gizli yürütülmesinin
- C) Ordunun siyasetten uzak durmasının
- D) İttihat ve Terakkinin kapatılmasının

15. 29 Ekim 1911'de İtalya savaş ilan etmiş ve Trablusgarp'a asker çıkarmıştır. Osmanlı ordusu savaşa denizden ve karadan müdahale edememiştir. Donanmanın çok zayıf olması nedeniyle denizden yardım gönderilememiştir. Mısır'ın İngiliz işgali altında bulunması yüzünden karadan da yardım ulaştırılamamıştır.

Bu olaylara şahit olan Mustafa Kemal, Türkiye Cumhuriyetini kurduğunda aşağıdaki hangi alanda da yenilikleri ön planda tutmuş olabilir?

- A) Ekonomi
- B) Sağlık
- C) Askeri
- D) Eğitim

16. İtalya'nın Osmanlı kenti olan Trablusgarp'a saldırmasıyla Osmanlı Devleti Mustafa Kemal'in de aralarında olduğu bazı gönüllü subayları gizlice bu kente göndermiştir. Mustafa Kemal "Şerif" takma ismi ve gazeteci kimliğiyle Trablusgarp'a giderek yerli halkı İtalyanlara karşı örgütlemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinden çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) Mustafa Kemal vatanı savunmak için zorlukları göze alan bir askerdir.
- B) Osmanlı Devleti İtalya'dan daha geniş topraklara sahiptir.
- C) İtalya Osmanlı Devleti'nin toprağına göz dikmiştir.
- D) Mustafa Kemal'in özelliklerinden biri teşkilatçı olmasıdır.

17.

- Balkan Savaşları sırasında Gelibolu Yarımadası'nda görev almış ve bu sayede bölgeyi yakından tanıma fırsatı bulmuştur.
- Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da yaptığı askeri ataşelik görevi sırasında yabancı devletlerin temsilcileri ile görüşmeler yapmıştır.
- 31 Mart Vakası İstanbul'da başlayınca Harekât Ordusu Kurmay Başkanı olarak Meşrutiyet ve Meşrutiyet'in getirdiği yenilikleri savunmuştur.
- Osmanlı Devleti Trablusgarp Savaşı'na denizden ve karadan yardım gönderemediği için Trablusgarp'ı savunmaya giden gönüllü subaylardan biridir.

Bu görevlerin Mustafa Kemal'e katkısı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Çanakkale Savaşı'nda başarılı olmasında
- B) Dış politika yeteneğini gelişmesinde
- C) Teşkilatçılık özelliğinde
- D) Subaylık yeteneğinin pekişmesinde

18. Mustafa Kemal Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine, aktif bir görevde yer almak istediğini, bu nedenle en küçük askeri birlikte dahi görev almayı kabul edeceğini bildirdi. Savaşı istememişti ama savaş kaçınılmaz olunca bir asker için savaşmaktan daha önemli bir görev olmayacağı düşünüyordu. Bunun üzerine 1915 yılı başında 19. Tümen komutanlığına atandı ve Çanakkale Cephesi'nde Anafartalar Grubu komutanı olarak büyük başarılar elde etti.

Verilen bilgilere göre Mustafa Kemal'in kişilik özellikleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Geri hizmette görev yapmayı tercih eden bir kişidir.
- B) Vatanı için verilen her görevi yerine getiren bir kişidir.
- C) Ülkesinin geleceği için çok çalışması gerektiğine inanan bir kişidir
- D) Masa başında olmaktansa, sahada olması gerektiğine inanan bir kişidir.

19. Sosyal bilgiler öğretmeni;

"Büyük bir lider, başarılı bir devlet adamı olan Mustafa Kemal'in Millî Mücadele'nin lideri olmasında 1919'a kadar bulunduğu görevler ve edindiği askerî becerilerin etkisi büyük olmuştur." diye belirtmiştir.

Öğretmenin bu açıklamasına aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) Trablusgarp halkını İtalyan işgaline karşı örgütlemiştir.
- B) Sofya Askerî Ataşeliği görevini başarıyla yürütmüştür.
- C) Büyük Millet Meclisi'ni açmıştır.
- D) Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurmuştur.

20. Mustafa Kemal'le ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Harp Akademisi'nden kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun olmuştur.
- B) 31 Mart İsyanı'nın bastırılmasında, Hareket Ordusu'nda görev almıştır.
- C) İlk görev yeri, Şam'daki V. Ordu'dur.
- D) Katıldığı ilk savaş, Çanakkale Muharebeleridir.

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	C	A	D	D	A	A	B	B
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	D	D	C	C	B	C	A	C	D

İl ÖDM sorularından derlenmiştir...

